

Mosambiek 'sterf'

Sowjet-hulp ingekort weens eie ekonomiese probleme

BEIRA (Mosambiek). – Sowjet-tegnici wat hulle aan Mosambiek onttrek, is diep bekommerd oor dié verarmde land, wat ondanks hulp van miljoene rande van Moskou steeds 'n verlore stryd teen toenemende hongersnood voer.

Mosambiek en die Sowjet-Unie is besig om 'n tien jaar oue ooreenkoms oor samewerking te hernieu. Dié ooreenkoms het verlede jaar verstryk.

Slegs 450 van die oorspronklike 750 Sowjet-tegnici het in Mosambiek agtergebly.

Die Sowjet-Unie, wat deur onrus en self deur hongersnood geteister word, is besig om sy aandag op sy binnelandse probleme toe te spits en verminder sy eens gulhartige hulp en kontrakte aan lande oor die wêreld heen.

Mense is baie honger

Moskou se hulp aan Mosambiek was sowat R520 miljoen per jaar. Verlede jaar is dié hulp tot R234 miljoen verminder. Vanjaar gaan dit waarskynlik weer verminder word, het 'n Sowjet-diplomaat gesê.

"Ek weet nie wat die inwoners van Mosambiek gaan doen wanneer ons die land verlaat nie. Sonder ons sal hulle sterf," het Igor Zjardkin, 'n tolk wat saam met sowat sewentig Sowjet-helikoptervlieëniers in die hawestad Beira ontplooi is, gesê.

"Die... se dra verslete klere en is baie honger. Hulle het ons nodig," het Zjardkin bygevoeg.

"Ons het besef – en ons Mosambiekers vriende het gesien – ons bronne is nie so onbeperk as wat ons gedink het nie. Ons moet probeer om ons verpligtinge volgens ons vermoëns na te kom," het mnr Sergei Andreief, eerste sekretaris van die

Sowjet-ambassade in Maputo, aan die Economist Intelligence Unit (EIU) in Londen gesê.

Tegniese kundiges

Die nuwe ooreenkoms, wat besnoei is om die Sowjet-geldnood te pas, behoort vroeg vanjaar bekragtig te word. Maar die nuwe ooreenkoms behoort eerder handel as hulp te beklemtoon.

Die meeste van die Sowjet-bystand aan Maputo is in die vorm van militêre raadgevers, goedere en tegniese kundiges. Die res is in die vorm van krediet – meestal om olie te koop.

Sowat 66 persent van Mosambiek se olie kom uit die Sowjet-Unie. Dit is op krediet, maar teen markprys. Mosambiek het olie uit die Persiese Golf begin voer voordat Irak Koeweit in Augustus binneval en die olieprys die hoogte ingeskiet het.

Die olierekening van Mosambiek kan vanjaar verdubbel tot sowat R390 miljoen, het mnr. Peter Simkin, hoof van die ontwikkelingsprogram van die Verenigde Nasies (UNDP), in Mosambiek gesê.

Mosambiek – wat deur 'n bosoorlog teen Renamo-rebelle gedreineer word sedert hy in 1975 sy onafhanklikheid van Portugal verkry het – het olie dringend nodig.

Vir vriende en wins

Die oorlog teen Renamo het die land se padnetwerk verwoes en die owerheid genoodsaak om voedsel na miljoene ontworpele mense te stuur wat van honger kan doodgaan. Mnr. Simkin het gesê hongersnood staar van 1,4 miljoen tot 2 miljoen mense in die gesig.

Mosambiek het sedert 1987 wegbeweg van

Marxisme na 'n mark ekonomie en politieke pluralisme.

"n Sowjet-vlieënier in Beira het afbrekend van Mosambiek se vordering gepraat ondanks die feit dat internasionale sosialisme jare lank bevorder word.

"Kyk wat het hierdie mense sedert onafhanklik-wording gedoen. Hulle het alles gevat wat oordewe in die Sowjet-voorbeeld was. Enigiets is vir vriende en wins gedoen," het hy gesê terwyl hy in 'n hotelkamer sit met prente van skamel geklede meisies wat uit pornografiese boeke geskeur is.

Tuiste van Boere

Dié vlieënier het in Angola diens gedoen en is daar gewond. 'n Bom het naby hom ontplof toe die Angolese soldate en hul Kubaanse bondgenote met die Suid-Afrikaanse Weermag slaags raak.

Sal hy graag Suid-Afrika, die hartland van alles waarteen hy geveg het, besoek voordat hy terugkeer huis toe?

"Ek sal daarvan hou om Transvaal te besoek, na die Oranjerivier te gaan en die tuiste van die Boere te sien. Dit is die laaste vesting van die blanke in Afrika," het hy gesê.

Strand vol palmbome

Die meeste van die uitgeweke werkers sien uit na die dag wanneer hulle kan terugkeer huis toe, maar Zjardkin en sy Sowjet-kollegas is nie baie gelukkig om terug te keer nie.

"Ek sal daarvan hou om tot in April te bly wanneer die winter daar verby is," het Zjardkin gesê en deur die venster na buite gewys na die strand vol palmbome en die Indiese Oseaan. – (Sapa-Reuter).